

Jegyzőkönyv kivonat

Jelölt neve: Hornyák Beatrix

Doktori védés időpontja: 2022. november 7.

Doktori értekezés címe: A mentális állóképesség mérésének és fejlesztésének lehetősége a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses személyi állományának körében.

A jelölt témaválasztása aktuális, hiszen a mentális állóképesség, más néven reziliencia vagy lelki ellenállóképesség szerepét vizsgálja a Magyar Honvédség állományába. A prevenció és a fejlesztés egy igen fontos terület a fegyveres testületek és civil szféra egészség – védelmi kutatásaiban, hiszen a haderő harci potenciájának egy fontos szegmensét jelzi előre.

Az értekezés felépítése logikus, pontos, minden részletre kiterjedő kutató és szintetizáló munka. A kutatásmetodológiai fogalmak jól megfogalmazottak, a kutatási probléma összhangban van a hipotézisekkel. A célkitűzések meghatározása megfelelő.

Kiemelendő az értekezésben a pszichológia reziliencia fogalmának bemutatása, a különböző elméletek összevetése, elemzése. Az empirikus kutatás leírása nagyon igényes, precíz munka. A hazai és a nemzetközi kutatások bemutatása szemléletes és követhető, számos olyan értékes, statisztikailag is szignifikánsan alátámasztott eredményt és következtetést ismerhetünk meg a reziliencia vizsgálati területeiről, mely hozzájárulhat a fegyveres testületek állományában e jelenségkör alakulásának és mintázatának pontosabb megismeréséhez, megértéséhez és fejlesztéséhez.

A saját szerkesztésű táblázatok kifejezetten hasznosak a téma iránt érdeklődő kutatók számára. Az írásmű nyelvezet olvasmányos, érthető, megfelel a tudományos írásokkal szembeni követelményeknek.

Az értekezés elkészítésével a szerző bizonyította az önálló kutatásra való alkalmasságát. Hat új tudományos eredményt fogalmazott meg, amelyek közül a bizottság ötöt fogadott el (1., 2., 3., 4., és az 5. számút) amelyeket a következőképpen fogalmazott meg:

1. Összegyűjtöttem, elemeztem és értékeltem a pszichológiai reziliencia meghatározására és mérésére vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalmat, melyek alapján megalkottam egy olyan új reziliencia definíciót, mely illeszkedve a Magyar Honvédségben folyó vizsgálatokhoz lehetőséget biztosít a reziliencia vizsgálatára a katonaiállomány körében.
2. Magyarországon elsőként foglalkoztam a reziliencia hátterében meghúzódó bonyolult és komplex neurobiológiai (ezen belül neurokémiai, genetikai és epigenetikai) folyamatok összegzett bemutatásával, így széleskörű, konzisztens elméleti alapot teremtettem a további kutatások számára.
3. Statisztikai módszerekkel kialakítottam a MÁQ-teszt eredményeinek interpretálását és értelmezését segítő standardizált pontokat, melynek segítségével lehetőség nyílik a későbbiekben a mentális állóképesség mértékének értékelésére, nyomonkövetésére a katonai populációban.
4. Empirikus úton elsőként igazolam a MÁQ-teszt teoretikus négyfaktoros szerkezetét, melynek ismeretében az azonosított négy faktor (ti. kontroll, aktív felelősségtudat, reális hatótávolsága és időbeni fennmaradás – melyet IRAK –modelnek neveztem el) pontértékeinek figyelembevételével a későbbiekben lehetőség nyílik a katonai

populáció körében ún. reziliencia mintázatok (Megpróbáltatás Tűrési Profil-MTP) feltárására, meghatározására és adekvát fejlesztésére egyaránt.

5. Hitelesítettem a MÁQ -teszt megbízhatóságát és érvényességét, mellyel megalapoztam annak bevezetését a Magyar Honvédség személyi állománya körében, így a Magyar Honvédség pszichológiai eszköztárát egy igazoltan megbízható, hiteles és érvényes mérőeszközzel bővítettem, mely alkalmas a stressz el szembeni pszichés állóképesség szintjének objektív és hiteles mérésre.

Mindezek alapján a bizottság javasolja az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács részére a doktori (PhD) fokozat odaítélését Bakai Kristóf Péter számára